

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

Факультет історії, політології і міжнародних відносин

Кафедра політології

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Політика і література

Освітня програма Політологія

Спеціальність 052 Політологія

Галузь знань 05 Соціальні та поведінкові науки

Затверджено на засіданні
кафедри політології
Протокол № 7 від 07 грудня 2021р.

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Анотація до курсу
3. Мета та цілі курсу
4. Компетентності
5. Результати навчання
6. Організація навчання курсу
7. Система оцінювання курсу
8. Політика курсу
9. Рекомендована література

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Політика і література
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський) рівень
Викладач (-і)	Монолатій Іван Сергійович
Контактний телефон викладача	+380955826111
E-mail викладача	ivan.monolatii@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	2.Цикл професійної підготовки 2.2.Вибіркові дисципліни 2.2.2.Дисципліни вільного вибору студента
Обсяг дисципліни	90 годин, 3 кредити ECTS
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua
Консультації	Вівторок 15:00-16:00
2. Анотація до курсу	
<p>Ознайомлення студентів із головними політичними сюжетами світової та української літератур, методиками та підходами до аналізу політичних явищ в красному письменстві, формування у слухачів курсу за вибором максимально повних та цілісних уявлень про дилеми співвідношення політичного і гуманістичного у творах модерної літератури, як у теоретичному, так і в практичному вимірах, комплексна характеристика причин, типів та наслідків взаємодії сучасних політичних систем та режимів, враховуючи специфіку їх перебігу в окремих літературах світу. Для оволодіння дисципліною вивчаються уявлення та інтерпретації світової та української літератур явищ світових революцій і воєн, природи тоталітаризмів, феноменів Голодомору і Голокосту, процесу мультикультуралізму й деколонізації, бюрократизації системи влади, кризи політичних еліт та лідерства, формування етнічних ідентичностей, реалізації політики пам'яті, специфіки міжетнічної та міжконфесійної взаємодії.</p>	
3. Мета та цілі курсу	
<p>Мета курсу «Політика і література»: ознайомлення студентів із головними політичними сюжетами світової та української літератур, методиками та підходами до аналізу політичних явищ в красному письменстві, формування у слухачів курсу за вибором максимально повних та цілісних уявлень про дилеми співвідношення політичного і гуманістичного у творах модерної літератури, як у теоретичному, так і в практичному вимірах, комплексна характеристика причин, типів та наслідків взаємодії сучасних політичних систем та режимів, враховуючи специфіку їх перебігу в окремих літературах світу. Для оволодіння дисципліною вивчаються уявлення та інтерпретації світової та української літератур явищ світових революцій і воєн, природи тоталітаризмів, феноменів Голодомору і Голокосту, процесу мультикультуралізму й деколонізації, бюрократизації системи влади, кризиполітичних еліт та лідерства, формування етнічних ідентичностей, реалізації політики пам'яті, специфіки міжетнічної та міжконфесійної взаємодії.</p> <p>На основі отриманих теоретичних знань студенти повинні вміти: здійснювати аналіз теоретичних та практичних проблем політичноїсфери у літературі; давати політологічну</p>	

візію світової та української літератур, їх переваги і недоліки; діагностувати стан політичних взаємин у державі та характеризувати політичних акторів, прототипи яких відтворює красне письменство.

У курсі «Політика і література» визначаються особливості впливу красного письменства на сучасну політичну сферу та навпаки; стверджується, що структури, що їх можна виявити в літературних текстах, можна проаналізувати з урахуванням зв'язку зі структурами політики, ідеології та історії; зазначається, що не можна озвучувати політичних або теоретичних питань, пов'язаних з літературними текстами, без зосередження на їх мові; втручання літератури у політику, і навпаки – втручання.

4. Компетентності

Інтегральна компетентність Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у політичній сфері, що характеризуються комплексністю та невизначеністю умов, із застосуванням теорій та методів політичної науки.

Загальні компетентності

ЗК06. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК07. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності

СК01. Здатність використовувати категорійно-понятійний та аналітично-дослідницький апарат сучасної політичної науки.

СКО3. Здатність описувати, пояснювати й оцінювати політичні процеси та явища у різних історичних, соціальних, культурних та ідеологічних контекстах.

СК06. Здатність аналізувати публічну політику на місцевому, національному, європейському та глобальному рівні.

5. Результати навчання

РНО3. Вміти критично мислити у сфері професійної діяльності.

РНО6. Знати свої права та обов'язки як члена демократичного суспільства та використовувати їх у професійній діяльності.

РНО7. Розуміти історію, закономірності та етапи розвитку предметної сфери політології, знати її цінності та досягнення.

РНО10. Вміти описувати, пояснювати й оцінювати політичні процеси та явища у різних історичних, соціальних, культурних та ідеологічних контекстах.

6. Організація навчання курсу

Обсяг курсу

Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	16
семінарські заняття / практичні / лабораторні	14
самостійна робота	60

Ознаки курсу

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
8	052 Політологія	4	Вибірковий

Тематика курсу

Тема, план	Форма заняття	Література	Завдання, год	Вага оцінки	Термін виконання
------------	---------------	------------	---------------	-------------	------------------

Святе Письмо і література	Лекція, семінар	1; 4; 7; 12; 13; 19; 20.	<p>1. Сучасне розуміння сенсів Святого Письма (поняття, мови, канони, переклади, метафори).</p> <p>2. Форми державного правління у Святому Письмі (анархія, теократія, монархія, республіка).</p> <p>3. Правові сфери біблійних текстів (турбота про бідних, правосуддя, покарання злочинців, турбота про літніх людей, принципи захисту/самозахисту, теорія позитивного права, захист держави, пам'ять про героїв).</p> <p>4. Політичні течії Давнього Ізраїля (фарисеї, садукєї, іродіани, зелоти, ессеї, «народ землі»).</p> <p>5. Ісус Христос як політична і літературна фігура: факти, оцінки, інтерпретації.</p>	5 б. (вибірково, під час опитування на семінарі).	Упродовж семестру
Антична література : політичні фігури війни і миру	Лекція, семінар	5; 9; 10; 15; 17; 24; 27.	<p>1. Антична література: поняття, головні літературні роди й жанри.</p> <p>2. Гомерова <i>Іліяда</i>: дилеми героїчних і вояцьких чеснот.</p> <p>3. Гомерова <i>Одіссея</i>: теми чесноти, розплати/відплати, біженства/вигнання.</p> <p>4. <i>Енеїда</i> Вергілія: античний вимір політичного конфлікту.</p>	5 б. (вибірково, під час опитування на семінарі).	Упродовж семестру
Література Середньовіччя: між уявою, політикою і владою	Лекція, семінар	3; 6; 13; 17; 18; 23; 24; 27.	<p>1. Середні віки: періодизація, основні актори літератури.</p> <p>2. <i>Божественна комедія</i> Данте.</p> <p>3. Політичні принципи Середньовіччя і / або погляди Данте.</p> <p>4. Іван Франко як</p>	5 б. (вибірково, під час опитування на семінарі).	Упродовж семестру

			дослідник Середньовіччя.		
Література Відродження: політичне підґрунтя модерної європейської цивілізації	Лекція, семінар	2; 7; 12; 19; 21; 23.	1. Відродження/Ренесанс: шлях до античності чи пошук «нової людини»? 2. <i>Декамерон</i> Дж. Бокаччо: місія й оригінальність влади та ідеології. 3. <i>Дон Кіхот</i> М. де Сервантеса: ренесансна біографія і трагікомедія людини. 4. «Кіхотизм» в українській політичній думці (І. Франко, В. Липинський). 5. <i>Лузіяди</i> Л. де Камоенса: «картина світу» і місце нації в історії цивілізації.	5 б. (вибірково, під час опитування на семінарі).	Упродовж семестру
Література Просвітництва: політика, суспільство, людина	Лекція, семінар	1; 6; 9; 10; 17; 21; 24.	1. Просвітництво як форма ідеалізації світу. 2. <i>Мізантроп</i> Ж.-Б. Мольєра: філософія людини і/або її драма? 3. <i>Орлеанська Діва</i> Вольтєра як політичний маніфест Просвітництва. 4. <i>Жак Фаталіст та його Пан Д.</i> Дідро: антироман і його філософські дискусії/суперечки.	5 б. (вибірково, під час опитування на семінарі).	Упродовж семестру
Література німецького романтизму: «життя духу», історизм і політикою	Лекція, семінар	3; 5; 9; 12; 13; 15; 19; 21; 22.	1. Романтизм як літературна і політична «картина світу». 2. <i>Крихітка Цахес</i> Е. А. Т. Гофмана: сатира і символізм на службі тоталітарної держави. 3. <i>Німеччина</i> Г. Гейне: революційний заклик до перебудови світу чи подорожні записи? 4. <i>Райнеке Лис</i> Й. В. Гете: моделі людських	5 б. (вибірково, під час опитування на семінарі).	Упродовж семестру

			взаємин, суспільних інституцій, боротьби за владу.		
Колоніальний кітч в поемі Івана Котляревського «Енеїда»	Лекція, семінар	6; 7; 8; 16; 17; 25; 26.	1. «Малоросійський стиль» – продукт масової культури кінця XVIII ст. 2. Колоніальний кітч як свідчення процесів гібридизації колонізатора і колонізованого. 3. «Енеїда» І. Котляревського як бурлеск і культурний маскарад України XVIII ст. 4. «Котляревщина» як культурне і політичне явище.	5 б. (вибірково, під час опитування на семінарі).	Упродовж семестру
Антиімперський вимір епопеї Юрія Клена «Попіл імперій»	Лекція, семінар	2; 4; 7; 11; 14; 25; 26; 27.	1. Перша світова війна і Українська революція: пролог до катастрофи (частина І). 2. Пекло українського народу в сталінській дійсності (частина ІІ). 3. Катастрофа європейської цивілізації: нацизм, Гітлер і Друга світова війна (частина ІІІ). 4. Картина повоєнного хаосу і шляхи виходу з нього. «Діалог людини з землею» (частини ІV, V).	5 б. (вибірково, під час опитування на семінарі).	Упродовж семестру

7. Система оцінювання курсу

Загальна система оцінювання курсу	Поточний	Індивідуальна письмова робота	Самостійна робота
	50 балів	30 балів	20 балів
<p>Поточний контроль – це оцінювання знань студента під час семінарських та практичних занять, якості виконання домашніх завдань, самостійної роботи та активності студента на занятті.</p> <p>Поточний контроль рівня засвоєння навчального матеріалу дисципліни оцінюється за п'ятибальною шкалою. За семестр студент набирає до 50 балів.</p>			

	<p>Бали за аудиторну роботу не відпрацьовуються у разі пропусків без поважної причини. Якщо студент жодного разу не відповідав на семінарських заняттях, матиме за відповідний поточний контроль 0 балів. Форми участі студентів у навчальному процесі, які підлягають поточному контролю:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Виступ з основного питання. - Усна наукова доповідь. - Доповнення, запитання до виступаючого, рецензія на виступ. - Участь у дискусіях, інтерактивних формах організації заняття. - Аналіз джерельної і монографічної літератури. - Письмові завдання (тестові, контрольні, творчі роботи тощо). - Реферат, есе (письмові роботи, оформлені відповідно до вимог). <p>Результати поточного контролю заносяться до журналу обліку роботи академічної групи. Позитивна оцінка поточної успішності студента за відсутності пропущених і невідпрацьованих семінарських занять, позитивні оцінки за модульні роботи є підставою допуску до підсумкової форми контролю – заліку.</p> <p>При контролі виконання завдань для самостійного опрацювання оцінки можуть підлягати: самостійне опрацювання тем загалом чи окремих питань; самостійне опрацювання першоджерел; написання та публічний захист рефератів, есе; підготовка конспектів навчальних чи наукових текстів, переклад іноземних текстів тощо. Самостійна робота студентів оцінюється в діапазоні від 0 до 5 балів протягом одного модулю.</p>
<p>Вимоги до письмової роботи</p>	<p>Доповіді та індивідуальні завдання за відповідними темами семінарських занять виконуються самостійно при консультуванні викладачем протягом вивчення навчальної дисципліни у відповідності до графіку навчального процесу. Даний вид роботи виконується з метою закріплення, поглиблення і узагальнення знань, одержаних студентами за час навчання та набуття практичних навичок їх застосування при вирішенні проблем публічного адміністрування. Доповіді та індивідуальні завдання допускають наявність наступних елементів наукового дослідження: практичної значущості; комплексного системного підходу до вирішення завдань дослідження; теоретичного використання передової сучасної методології і наукових розробок; наявності елементів творчості.</p> <p>Практична значущість докладів і індивідуальних завдань полягає в обґрунтуванні реальності їх результатів для потреб теорії та практики публічного адміністрування. Реальною вважається робота, яка виконана на основі аналізу результатів досліджень провідних фахівців в галузі публічного адміністрування, теоретичної бази щодо актуальних питань та запропонованої теоретико-методичної і методологічної баз щодо шляхів вирішення проблем, які існують в публічному адмініструванні.</p> <p>Комплексний системний підхід до розкриття теми доповідей і індивідуальних завдань полягає в тому, що предмет дослідження розглядається під різними точками зору – з позицій теоретичної бази і практичних напрацювань його реалізації в суспільній діяльності, в тісній взаємодії та єдиній логіці викладення.</p> <p>Застосування сучасної методології дослідження полягає в тому, що при підготовці докладів індивідуальних завдань студент повинен використовувати існуючу теоретичну базу й апарат наукових методів дослідження. В процесі підготовки доповідей і індивідуальних завдань разом з теоретичними знаннями і практичними навиками за фахом,</p>

	<p>студент повинен продемонструвати здібності до науково-дослідної роботи і уміння творчо мислити, навчитися вирішувати науково-прикладні актуальні завдання.</p> <p>Написання ІНДЗ на одну із запропонованих викладачем тем згідно наступних вимог: обсяг – 15-20 сторінок, 14 шрифт, 1,5 інтервал, поля: зліва, зверху, знизу – 20 мм, справа – 15 мм. Список літератури подавати наприкінці тексту за , де перша цифра – номер]1, 8[алфавітом. Посилання в тексті в квадратних дужках позиції у списку літератури, а друга – номер сторінки.</p> <p>Індивідуальне навчально-дослідне завдання передбачає: систематизацію, закріплення, розширення теоретичних і практичних знань із дисципліни і застосування їх при вирішенні конкретних виробничих завдань; розвиток навичок самостійної роботи з літературними джерелами і звітністю підприємства. Виконане ІНДЗ студент надає наприкінці семестру, але не пізніше терміну проведення підсумкового модульного контролю. Оцінка за виконання ІНДЗ враховується при виставленні загальної оцінки з дисципліни.</p> <p>Письмова робота оцінюється максимум 30 балів.</p>
Семінарські заняття	<p>На семінарських заняттях оцінці підлягають: рівень знань, продемонстрований у виступах, активність при обговоренні питань, відповіді на питання експрес-контролю тощо. Критеріями оцінки при усних відповідях можуть бути: повнота розкриття питання; логіка викладення; впевненість та переконливість, культура мови; використання основної та додаткової літератури (монографій, навчальних посібників, журналів, інших періодичних видань тощо); аналітичність міркування, вміння робити порівняння, висновки.</p> <p>Робота на семінарських заняттях оцінюється в діапазоні від 2 до 5 балів. При переведенні в бали сукупно можна набрати 50 балів.</p>
Умови допуску до підсумкового контролю	<p>Належне виконання:</p> <p>1) змісту питань планів семінарських занять. Для цього необхідно готувати конспекти семінарських занять. Вітається якісна підготовка візуалізованих презентацій для відповідей на семінарські питання. Візуалізована презентація на семінарське питання не повинна перевищувати 20 слайдів. Однак слід пам'ятати, що візуалізована презентація тільки доповнює підготовлену основну відповідь студента (-ки).</p> <p>2) індивідуальної роботи протягом семестру.</p> <p>Студент (-ка) допускається до підсумкового контролю (іспиту – екзамену) за умови відпрацювання усіх «заборгованостей» та набору 50 і більше балів.</p>
8. Політика курсу	
<ul style="list-style-type: none"> • Політика щодо дедлайнів та перескладання: Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання модулів відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний). • Політика щодо академічної доброчесності: Усі письмові роботи перевіряються на наявність плагіату і допускаються до захисту із коректними текстовими запозиченнями не більше 20%. Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних 4 пристроїв). • Політика щодо відвідування: Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання, за яке нараховуються бали. За об'єктивних причин (наприклад, 	

хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу.

Курс передбачає роботу в колективі. Середовище в аудиторії є дружнім, творчим, відкритим до конструктивної критики. Усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін. Під час роботи над завданнями не допустимо порушення академічної доброчесності. Презентації та доповіді мають бути авторськими оригінальними.

Можливе зарахування результатів неформальної освіти у відповідності з про порядок зарахування результатів неформальної освіти у ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника».

9. Рекомендована література

1. Ассман, Аляйда (2012). *Простори спогаду. Форми та трансформації культурної пам'яті*; пер. з нім. К. Дмитренко, Л. Доронічева, О. Юдін. К.: Ніка-Центр, 440 с.
2. Батлер, Джудіт (2016). *Фрейми війни. Чиї життя оплакують?*; пер. з англ. Ю. Кравчук. К.: Медуза, 276 с.
3. Бауман, Зигмунт; Донскіс, Леонідас (2017). *Плинне зло. Життя без альтернатив*; пер. з англ. О. Буценка. К.: Дух і Літера, 2017, 216 с.
4. Брюбейкер, Роджерс (2006). *Переобрамлений націоналізм. Статус нації та національне питання у новій Європі*; пер. з англ. О. Рябов. Львів: Кальварія, 280 с.
5. Гайдегер, Мартин (2002). *Навіщо поети?*; пер. Ю. Прохаська [у:] *Антологія світової літературно-критичної думки ХХ ст.* 2-е вид., доп.; за ред. М. Зубрицької. Львів: Літопис; ЦГД ЛНУ, с. 230–249.
6. Галета, Олена (2015). *Від антології до онтології: антологія як спосіб презентації української літератури кінця ХІХ – початку ХХІ століття*. К.: Смолоскип, 640 с.
7. Грицак, Ярослав (2011). *Страсті за націоналізмом: стара історія нановий лад. Есеї*. К.: Критика, 350 с.
8. Гундорова, Тамара (2013). *Післячорнобильська бібліотека: Український літературний постмодернізм*. Вид. друге, випр. і доп. К.: Критика, 344 с.
9. Гаусс, Карл-Маркус (2017). *Європейська абетка*; з нім. пер. Ю. Прохасько. Чернівці: Книги-ХХІ, 192 с.
10. Деркачова, Ольга (2013). *Світ у тексті (еволюція стильових систем в українській ліриці другої половині ХХ ст.)*. Івано-Франківськ: Тіповіт, 300 с.
11. Касьянов, Георгій (2018). *Past Continuous: Історична політика 1980-х – 2000-х: Україна та сусіди*. К.: Лауріус; Антропос-Логос-Фільм, 420 с.
12. Коннертон, Пол (2004). *Як суспільства пам'ятають*; пер. з англ., наук. ред. С. Шліпченко. К.: Ніка-Центр, 184 с.
13. Куннас, Тармо (2015). *Зло. Розкриття сутності зла у літературі та мистецтві*; пер. з фін. І. Малевич та Ю. Стояновської. Львів: Видавництво Анетти Антоненко; К.: Ніка-Центр, 288 с.
14. Лаурен Анна-Лена, Луденіус Петер (2016). *Україна. На межі*; пер. з швед. Н. Іванчук. Львів: ЛА «Піраміда», 136 с.
15. Маценка, Світлана (2017). *Метамистецтво: словник досвідутермінотворення на межі літератури й музики*. Львів: Априорі, 120 с.
16. Монолатій, Іван (2019). *Від Донецька до Перемишля. Як сучасна література «пам'ятає» українські міста*. Івано-Франківськ: Лілея-НВ, 256 с.
17. Монолатій, Іван (2020). *Переможене горе. Мнемонічні фігури (не)державної літератури*. Івано-Франківськ: Лілея-НВ, 256 с.
18. Набитович, Ігор (2008). *Універсум sacrum'у в художній прозі (від Модернізму до Постмодернізму)*. Дрогобич – Люблін: Посвіт, 600 с.
19. Нора, П'єр (2014). *Теперішнє, нація, пам'ять*; пер. з фр. А. Рєпи. К.: ТОВ «Видавництво «Кліо»», 272 с.
20. Поліщук, Ярослав (2018). *Гібридна топографія. Місця й не-місця всучасній*

- українській літературі. Чернівці: Книги-XXI, 272 с.
21. Поллак, Мартин (2018). *Топографія пам'яті. Есеїстика*; пер. з нім. Х.Назаркевич. Львів: Човен, 216 с.
 22. Ревакович, Марія (2012). *Гендер, географія, мова: у пошуках ідентичності в сучасній українській літературі*. Львів: Центр гуманітарних досліджень; К.: Смолоскип, 72 с.
 23. Рюзен, Йорн (2010). *Нові шляхи історичного мислення*; пер. з нім. В. Кам'янець. Львів: Літопис, 358 с.
 24. Саїд, Едвард (2014). *Гуманізм і демократична критика*; пер. з англ. А.Чайпай. К.: Медуза, 142 с.
 25. Снайдер, Тимоті (2011). *Криваві землі. Європа поміж Гітлером та Сталіним*; пер. з англ. М. Климчука та П. Грицака. К.: Грані-Т, 448 с.
 26. Снайдер, Тимоті (2017). *Чорна земля. Голокост як історія і застереження*; пер. з англ. П. Білак, О. Камишнікова, Т. Родіонова. К.: Медуза, 394 с.
 27. Тодоров, Цветан (2000). *Обличчям до екстремі*; пер. з фр. Я. Салиги. Львів: Літопис, 415 с.

Викладач _____ Монолатій І. С.